

Lego можуть переходити з покоління в покоління, тому як не втрачають жодної зі своїх особливостей на протязі довгого часу. Головним завданням Lego є винахід не цілих іграшок, а тільки одиничних елементів, які можна збирати і розбирати. Завдяки цьому дитина має повну свободу дій.

Висновок. Отже, залучення дітей до Lego-конструювання дозволяє реалізувати творчий їх потенціал, посилити виховний ефект, організувати співпрацю та спілкування з вихователями та однолітками, викликати бажання і далі освоювати Lego-конструювання. Все це спрямоване на формування ключових компетенцій дітей.

Список використаних джерел

1. Глушкова Г., Малтызова М., Чижова Т. Конструкторы Lego как полифункциональное и трансформирующее средство образовательной среды группы. Методическое сопровождение. Дошкольное воспитание. 2014. №4. С.65-73; 2014. №5. С.84-92; 2014. №6. С.62-67.
2. Інтеграція Lego-технологій в освітньо-виховний процес в ДНЗ. Бібліотечка вихователя дитячого садка. 2018. №2. С.87-90.
3. КОМАРОВА Л. Г. СТРОИМ ИЗ LEGO (моделирование логических отношений и объектов реального мира средствами конструктора LEGO). М.: «ЛИНКА – ПРЕСС», 2001. 88 с.
4. Рома О. Ю., Близнюк В. Ю., Борук О. П. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з Lego». the LEGO Foundation, 2016. 140с.
5. Хоменко М. Інноваційні технології в дитячому садку. Проведення дидактичних ігор засобами Lego. Психолог дошкільця. 2017. №8. С.13-16.

УДК 373. 2.015.31: 688.72. 73(=161.2)

Сторожева В.В.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка
Науковий керівник – к.п.н., доц. Манжелій Н.М.*

ОСОБЛИВОСТІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ ІГРАШКОЮ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено особливості ознайомлення дітей різних вікових груп з українською народною іграшкою в умовах закладу дошкільньої освіти, наголошується на важливості її впливу на формування особистості дошкільника.

Ключові слова: іграшка, українська народна іграшка, виховання, дошкільник, заклад дошкільньої освіти

Постановка проблеми. Відродження духовності українського народу, розбудова незалежної української держави обумовили

необхідність переорієнтації дошкільної освіти згідно із сучасними тенденціями духовного, економічного та національного розвитку країни. У Державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття), «Концепції дошкільного виховання в Україні» підкреслюється необхідність національної спрямованості освіти, що полягає в її органічному поєднанні з рідною історією й традиціями, збереженні та збагаченні культури українського народу. У Законі України «Про дошкільну освіту» зазначено, що одним із завдань дошкільної освіти є виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій, держави і рідної мови, національних цінностей інших народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля. Важливим засобом реалізації означених завдань виступає народна іграшка, як унікальне явище традиційної народної культури українців. Вона є складовою предметно-ігрового середовища, засобом виховання та розвитку дитини, об'єктом творчості, художнім витвором, національним сувеніром.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українська народна іграшка як витвір мистецтва, як об'єкт гри, предмет побуту здавна цікавила вчених. Історико–мистецтвознавчі аспекти української народної іграшки перебувають у центрі уваги багатьох дослідників, які розкривають генезис та основні етапи її розвитку, декларують іграшку як самобутнє явище (В. Василенко, М. Грушевський, І. Макарова, О. Найден, М. Некрасова, Т. Перевезенцева та ін.).

Цікавими є погляди науковців на народну іграшку як засіб формування національної культури (О. Батухтіна, Н. Заграда, Л. Івахненко, М. Киященко, С. Кулачківська, Т. Сакович, Є. Саявко та ін.), моральних якостей (Н. Дзюбишина-Мельник, М. Кириченко, О. Постнікова, І. Сидорук та ін.), як засіб трудового виховання (М. Гутнікова, Г. Довженко, Л. Драчук, Л. Орел та ін.), естетичного виховання (А. Грибовська, Г. Лабунська, Ю. Максимов, А. Марущак та ін.).

Мета статті: висвітлити особливості ознайомлення дітей із українською народною іграшкою в умовах закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Народна іграшка – витвір специфічний. Своєю простотою і досконалістю, витонченістю форм, різноманітністю використаних природних матеріалів, образністю й естетичною довершеністю українська іграшка розвиває духовний світ дитини, пробуджує відчуття рідного коріння. Вона несе дітям цілком доступні знання про працю, відпочинок людей у давнину, їхній побут, мистецтво, життя загалом. Українська народна іграшка багата і розмаїта. Про її багатство свідчить діапазон змістовно–образних градацій: від «примітивних» пташок-свищиків, архаїчних вузлових ляльок, семантично реліктових тварин, птахів, фантастичних звірів, виготовлених із глини, дерева, соломи, сиру і тіста до авторської іграшки – скульптури [1, с. 4].

О.Найден зазначає, що народна іграшка – це галузь українського народного мистецтва, що об'єднує вироби з кераміки, дерева, лози, соломи, паперу та іншого матеріалу; це унікальне явище традиційної народної культури українців, своєрідний світ художніх образів зі своїм особливим розумінням законів краси. Іграшка – пам'ять етносу, нації, народу, людства про своє історичне та доісторичне минуле. Її форма є однією з початкових субстанціональних форм щодо освоєння людиною навколишнього середовища. Народна іграшка є спадщиною подібно до рідної мови, казки, пісні, вона перевірена дитячою любов'ю до неї, дитячою грою, несе у собі художню культуру народної творчості, розвиває самобутні риси естетики свого народу [3, с. 10].

Водночас іграшка є наочним посібником для передачі дитині інформації про матеріальний світ. Такими іграшками є ляльки в національних костюмах, солдатики у військовій формі, моделі різноманітних історичних і культурних об'єктів і предметів. Частина іграшок слугує для розвитку у дитини рухових і моторних реакцій, сприяє фізичному розвитку дитини [1, с.10].

Виховна цінність іграшки полягає в тому, що вона сприяє формуванню самостійності, творчої діяльності дітей. Під час гри дошкільник розвивається, пізнає світ, наслідую і засвоює соціальний досвід. Народна іграшка є засобом передачі культурного досвіду народу від покоління до покоління, яка повинна не тільки нести пізнавальну інформацію, а й бути естетичною, втілювати оригінальну ідею. Використання її в закладах дошкільної освіти, а також у сім'ї, збагачує та урізноманітнює ігрову діяльність дітей, розширює сферу пізнання світу і своєї місцевості, усього народу, розвиває традиційні для національної, господарської, побутової культури навички.

Залучати дітей до культурних цінностей народу необхідно з дошкільного віку. Необхідною умовою результативності ознайомлення дітей з народною іграшкою є система роботи, яка полягає в забезпеченні наступності в змісті та об'ємі інформації, різноманітності пізнавальних завдань, враховуючи їх вік.

Знайомити дітей з народною іграшкою варто уже в молодшій групі на заняттях, під час читання творів усної народної творчості, проведенні ігор. У середній групі вихователь знайомить уже з більшою кількістю народних іграшок. Дітям цього віку пропонують малювати нескладні візерунки, якими прикрашені українські народні іграшки площинного зображення. Ознайомлення з ними педагог планує і в повсякденному житті, коли звертає увагу дітей на ту чи іншу іграшку, пропонує уважно її розглянути, сам розповідає та спонукає дітей до висловлювання своїх вражень і роздумів про неї [6, с.37].

У старшому дошкільному віці дітей ознайомлюють з особливостями пропорцій, кольорів та зображень на іграшках. На заняттях

дошкільників спонукають до самостійного створення окремих візерунків, орнаментів, характерних тільки для іграшок певного регіону, знайомлять з процесом їх виготовлення, історією. Діти ліплять і розфарбовують глиняні іграшки, самостійно добирають характерні кольори для іграшок різних регіонів; дізнаються про історичний і регіональний аспекти їх виготовлення та традиційні особливості.

У процесі ознайомлення з народною іграшкою вихователі використовують різні методи навчання, враховуючи вікові особливості дітей:

- словесні: розповіді вихователя про історію та технології створення народної іграшки, про народних майстрів, читання віршів;
- наочні: показ різних видів народних іграшок, демонстрація етапів створення народної іграшки та матеріалу, з якого вона створена, показ картин та зображень народних майстрів;
- практичні: проведення дидактичних ігор і виконання вправ з народною іграшкою, залучення дітей до сюжетно-рольових ігор, виготовлення різноманітних народних іграшок тощо.

Проведення занять, на яких дітей ознайомлюють з іграшками, якими гралася українська дитвора в минулому, вимагають забезпечення принципів інтеграції, систематичності, комплексності при доборі пізнавального матеріалу, відповідного способу організації дітей та структури проведення цих занять [2, с. 61].

З метою визначення рівня обізнаності дошкільників із регіональними особливостями української народної іграшки, знання її історії створення і розвитку, а також уміння самостійно виготовляти деякі іграшки, нами було проведено опитування дітей старшої групи та здійснено відповідну роботу зі збагачення знань дітей про народну іграшку. Завдяки проведеним заняттям «Лялька-мотанка», «Символічний зміст традиційних іграшкових образів», занятті-екскурсії «У гончарній майстерні», занятті-казці «У гостях у майстрів-іграшківців», занятті-мандрівці «Звідки іграшка до нас прийшла», а також різноманітним дидактичним іграм « Запитай – дізнаєшся», « Закінчи розповідь про іграшку», «Загадай – відгадаємо» та змістовним бесідам, знання дітей про народну іграшку значно розширилися. Варто наголосити на тому, що дітям доречно давати потрібні їм відомості у цікавій формі та обов'язково зважати на їх психічний стан та емоційне ставлення до іграшки.

Важливою умовою при ознайомленні дітей дошкільного віку з народною іграшкою є створення ситуації зацікавлення та ігрових моментів. Цьому сприяють сюрпризні та казкові елементи, загадкове, емоційне, інтонаційно забарвлене мовлення дорослого. Досить ефективними та цікавими формами роботи для дітей є екскурсії до музею, майстер-класи, виставки народної іграшки, які дають можливість розширити уявлення дітей про витоки, регіональні особливості, творчі здобутки майстрів народної іграшки.

Висновки. Отже, народна іграшка – це не лише предмет гри для дошкільників. Вона може багато розповісти про історію не тільки своєї країни, а й регіону, де її виготовляють, про традиції, звичаї народу, про традиційний одяг наших предків та спосіб їх життя. Ознайомлення з українською народною іграшкою допомагає дошкільнику виявити себе у творчій справі, стимулює до самостійного, активного пошуку, впливає на його почуття, кмітливість, фантазію, естетичний смак, вчить любити і поважати рідну землю.

Список використаних джерел

1. Васильєва Н. С. Українська народна іграшка як засіб виховання дітей дошкільного віку. Дошкільний навчальний заклад. 2016. №3. С. 2–12.
2. Кільова Г. Народна іграшка як засіб виховання дітей. Рідна школа. 2018. №6. С. 59–63.
3. Найден О. Українська народна іграшка. Семантика пластичних форм. Народне мистецтво. 2004. №3–4. С. 10–11.
4. Народна іграшка – ниточка єднання з історією Батьківщини. Бібліотечка вихователя дитячого садка. 2015. №4. С. 18–25.
5. Омеляненко Н. Народна іграшка в життєдіяльності дошкільнят. Палітра педагога. 2017. №4. С. 3–10.
6. Примаченко О. Дітям про українську народну іграшку. Дитячий садок. 2009. №5. С. 35–39.

УДК 373.2.015.31:159954

Страшко В.В.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка*
Науковий керівник – к.п.н., доц. Ковалевська Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗДО

У статті розглянуто особливості впровадження технологій формування творчих здібностей дітей в умовах сучасного ЗДО. Автором висвітлено теоретико-методичні аспекти впровадження технологій у вітчизняних закладах освіти.

Ключові поняття: педагогічна технологія, творча особистість, творчі здібності, ЗДО, дитина дошкільного віку.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В епоху глобалізації, соціально-економічних, політичних трансформацій та світових змін в галузі освіти, постає необхідність у появі неординарних, активних, творчих представників нового покоління.

Метою української системи освіти, як зазначено в державній програмі «Концепція педагогічної освіти», – є створення умов для розвитку й самореалізації кожної особистості – громадянина